

VOND

Vereniging van Opvangcentra van Niet-gedomesticeerde Dieren

Almere, 18 november 2011

Onderwerp: Reactie op ontwerp wetsvoorstel Natuur, via
www.internetconsultatie.nl/wetnatuur

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u in het kader van de consultatieronde de reactie van de Vereniging van Opvangcentra van Niet-gedomesticeerde Dieren (VOND) op het ontwerp wetsvoorstel natuur en de daarbij horende memorie van toelichting. In onze reactie zullen we onder meer ingaan op de zorgplicht, kwaliteit van opvang en de intrinsieke waarde.

Voor aanvullingen en nadere uitwerking van deze en andere punten verwijzen we u ook graag naar de reacties van de Coalitie DierenwelzijnsOrganisaties Nederland (CDON) en van Stichting AAP. De reacties van de CDON en Stichting AAP worden volledig ondersteund door de VOND.

Achtergrond VOND

Op 1 september 1998 hebben een aantal opvangcentra voor niet-gedomesticeerde dieren zich verenigd in VOND. De vereniging behartigt de belangen van de aangesloten opvangcentra en hun dieren.

Ze ondersteunt de centra op het gebied van opvang, verzorging en begeleiding van niet-gedomesticeerde dieren. Ook richt ze zich op overleg met en advies aan organisaties en overheden met betrekking tot opvang. Een voorbeeld daarvan is het project '[Kwaliteitsprotocol](#)' waaraan VOND in opdracht van het Ministerie van LNV in november 2006 begonnen is.

Naast een ondersteunende functie presenteert en bewaakt de VOND een gedragscode voor de opvang van niet-gedomesticeerde dieren, om zo een kwaliteitswaarborg te bieden. De VOND-leden zijn gehouden zich te specialiseren naar diersoorten en sturen dieren die niet tot de bij hen prioritaire soorten behoren altijd door naar andere VOND-leden.

De VOND en de bij haar aangesloten leden zijn van mening dat wilde inheemse dieren recht hebben op een goede bescherming. Deze bescherming moet gericht zijn op bescherming van individuen, populaties en ook hun leefgebieden. Tevens hebben dieren vanuit hun intrinsieke waarde recht op deskundige opvang, zorg en/of euthanasie wanneer dat noodzakelijk is. Dit alles dient in nationale wetgeving te zijn vastgelegd en deze wetgeving dient op een juiste wijze te worden gehandhaafd.

In het huidige wetsvoorstel natuur worden de belangen van dieren echter onvoldoende tot niet meegenomen

Bezwaren VOND

Diverse diersoorten die nu tot de beschermde soorten horen, verliezen deze status. Bij deze dieren komt de wet er op neer, dat alleen opzettelijk doden verboden is, verder is vrijwel alles toegestaan. Door de die dit met zich meebrengt zullen veel meer dieren in de problemen komen en zal het aantal dieren in opvangcentra toenemen.

Voorbeelden waar opvangcentra mee te maken hebben zijn damhert, edelhert, ree en wild zwijn, grauwe gans, de kolgans en de smient die vrij bejaagbaar worden. Maar ook andere soorten; zoals egel, das, eekhoorn, haas, konijn, steenmarters, vos, wezel dreigen door deze wet hun beschermde status kwijt te raken, evenals diverse soorten reptielen en amfibieën. Vele dier- en plantensoorten raken hun bescherming kwijt en het zal niet lang duren voor ze met uitsterven worden bedreigd.

Verantwoordelijkheden en taken die nu onder het ministerie vallen worden verschoven naar de provincies, waardoor een eenduidig beleid onmogelijk wordt: elke provincie heeft eigen belangen.

“Onnodige belemmeringen voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen worden opgeheven”. Waar economische belangen en het belang van het dier botsen moet volgens het wetsvoorstel een afweging worden gemaakt: het behoeft geen levendige fantasie om te bedenken naar welke kant de balans zal uitslaan. Het dier zal de rekening met zijn leven, gezondheid of welzijn betalen.

Zorgplicht

Het wetsvoorstel natuur is niet goed afgestemd op de Wet dieren, noch op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd). Hoewel er in de memorie van toelichting wordt verwezen naar artikel 36 van de Gwwd, beperkt dit zich tot het verbod op dierenmishandeling (artikel 36, lid 1). Maar ook artikel 36 lid 3 inzake de zorgplicht is van toepassing op alle dieren, gehouden en niet-gehouden, en luidt: ‘Een ieder is verplicht hulpbehoevende dieren de nodige zorg te verlenen’. Het ongeclausuleerd toestaan van het doden van exoten en verwilderde dieren staat haaks op deze zorgplicht.

Hieruit volgt dat indien mensen geconfronteerd worden met een in het wild levend dier dat lijdt en hulp nodig heeft, zij de plicht hebben dit dier te helpen. Zo kunnen zieke en gewonde dieren bijvoorbeeld geholpen worden door ter plaatse (veterinaire) zorg te bieden, door bijstand te verlenen aan het dier in een daartoe gespecialiseerd opvangcentrum, maar ook door het dier te laten doden door een dierenarts wanneer er sprake is van uitzichtloos lijden zonder zicht op herstel. In ieder geval kunnen dieren niet zomaar aan hun lot worden overgelaten.

Kwaliteit opvang

Aangezien het niet in het belang van een wild dier is om in gevangenschap te worden gehouden, dienen aan de opvang van dieren voorwaarden verbonden te zijn om gezondheid en welzijn van de dieren te kunnen garanderen. Het ministerie erkent dat ook en heeft op verzoek van de Tweede Kamer daarom een kwaliteitsprotocol¹ opgesteld om de kwaliteit van opvangcentra te verbeteren. Hierdoor wordt gewaarborgd dat opvangcentra deskundig werken, oog hebben voor dierenwelzijn, zich richten op spoedige revalidatie en invrijheidsstelling van de opgevangen dieren en dat de zorgvuldige handelswijze van opvangcentra controleerbaar wordt. Opvangcentra krijgen alleen ontheffing voor het opvangen van beschermde inheemse dieren (inclusief het bemachtigen, het onder zich hebben, het vervoeren en het doden van dieren) indien voldaan wordt aan het kwaliteitsprotocol. Tot juni 2012 is een overgangsregeling van kracht.

Het kwaliteitsprotocol 'opvang beschermde inheemse diersoorten' is in nauwe samenwerking met de VOND opgesteld en is afgeleid van haar 'Gedragscode opvang inheemse dieren'. Een vergelijkbaar wettelijk kader ontbreekt nog voor de opvang van uitheemse dieren. De opvangcentra voor uitheemse dieren verenigd in de VOND voldoen aan de VOND-gedragscode voor opvang van uitheemse dieren. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gedragscodes voorschriften hanteren die veel strikter zijn dan die welke in het kwaliteitsprotocol zijn opgenomen.

Helaas is dit kwaliteitsprotocol grotendeels overbodig wanneer de bescherming van vele inheemse diersoorten grotendeels vervalft. VOND maakt zich daar grote zorgen over. Dit betekent namelijk dat iedereen deze dieren mag verstoren, in gevangenschap mag houden, ze mag verhandelen en in het geval van exoten zelfs mag doden. Het op ondeskundige wijze opvangen en/of houden van dieren leidt tot grotere risico's voor de dieren, voor de volksgezondheid en de verspreiding van (besmettelijke) dierziekten. Wij pleiten daarom voor een verbod op het houden van wilde dieren, inheems en uitheems. Deskundige

¹Kwaliteitsprotocol opvang beschermde inheemse diersoorten, bijlage bij het Besluit van de Minister van LNV van 20 maart 2009, nr. TRCJZ/2009/620, houdende vaststelling van beleidsregels over de kwaliteit van de opvang van beschermde inheemse diersoorten (beleidsregels kwaliteit opvang beschermde inheemse diersoorten).

opvangcentra en dierenambulances kunnen met behulp van een ontheffing, onder voorwaarden, op een zorgvuldige wijze hun werkzaamheden verrichten.

Door het verstoren van dieren zullen bovendien veel meer soorten in de knel komen en in de opvang belanden.

Tenslotte

Dieren, zijnde wezens met bewustzijn en gevoel, hebben een eigen intrinsieke waarde. Dit dient als zodanig ook te worden opgenomen in de Wet natuur. Het hieruit voortvloeiende 'Nee, tenzij-principe' zou leidend moeten zijn.

VOND hoopt met deze kritische reactie een constructieve bijdrage te leveren aan het wetsvoorstel natuur ten aanzien van dieren in het algemeen en wilde inheemse en uitheemse zoogdieren in het bijzonder en gaat ervan uit dat u het wetsvoorstel drastisch zal aanpassen zodanig dat de belangen van dieren in de wet natuur wel ten volle worden meegenomen.

Uiteraard zijn wij bereid onze reactie nader toe te lichten.

David van Gennep
Secretaris VOND